

Liefde komt uit de hemel

Susan Meissner

Liefde komt uit de hemel

Roman

Vertaald door Susanne Castermans-Nelleke

KOK

Nederlandse vertaling © Uitgeverij Kok – Utrecht, 2018
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
www.kok.nl

Oorspronkelijk verschenen onder de titel *A Fall of Marigolds*
bij New American Library, een imprint van Penguin Publishing Group,
onderdeel van Penguin Random House LLC.
© Susan Meissner, 2014

Vertaling Susanne Castermans-Nelleke
Opmaak binnenwerk Gewoon Geertje
Omslagontwerp Mark Hesseling

ISBN 9789029726917
ISBN e-book 9789029726924
NUR 342

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Voor Frank

‘Ik heb horen zeggen dat de liefde soms vliegt en soms loopt;
bij de een holt ze, bij de ander gaat ze traag;
sommigen maakt ze lauw, anderen verzengt ze;
sommigen verwondt ze, anderen doodt ze;
op een bepaald ogenblik start zij de gang van haar verlangens en
op een bepaald ogenblik beëindigt en beklint zij die;
’s ochtends begint zij het beleg rond een burcht
en ’s avonds is deze gevallen,
want er is geen kracht die haar kan weerstaan.’

Miguel de Cervantes Saavedra
De vernuftige edelman Don Quichot van La Mancha
(vertaling: Barber van de Pol)

I

Taryn

Manhattan

September 2011

De lap gebloemde mousseline lag als een uit elkaar gehaald bruidsboeket op de kniptafel. De ooit zo witte achtergrond was vervaagd tot een wat suffe ivoorkleur en de felle magenta en violette bloemen fluisterden nog slechts vermiljoen en lavendel, vage herinneringen aan hun vroegere helderheid. Ik gleed met mijn vingers over de honderd jaar oude stof, die zacht aanvoelde. Door het zonlicht was de stof wel achteruitgegaan. Misschien had hij over een rugleuning gelegen of als kleedje op een dressoir bij een raam op het zuiden. Misschien was de lap gewoon een tijdje verwaarloosd geweest toen er iets gebeurde waardoor de eigenares vergat waar hij was gebleven.

‘Ik denk dat deze lap stof vroeger heel mooi is geweest.’ De zestigjarige vrouw aan de andere kant van de kniptafel fronste verontschuldigend haar voorhoofd. Misschien vond ze het gênant dat met een lap stof die al zo lang bewaard was gebleven, toch zo onzorgvuldig was omgesprongen.

‘Dat is hij nog steeds,’ verzekerde ik haar. ‘Het patroon is nog intact en ik kan me wel voorstellen wat het kleurenpalet is geweest toen de stof werd bedrukt.’

‘Echt waar?’ Haar stem klonk hoopvol. ‘Ik maakte me al zorgen dat hij te oud en te verbleekt was om er nog wat mee te beginnen. Ik weet zelfs niet hoe mijn overgrootmoeder eraan is gekomen.’

‘Het is een Franse wollen mousseline, eind negentiende eeuw.’ Ik draaide de stof om zodat ik de achterkant kon bekijken. ‘Hoogstwaarschijnlijk bedrukt met anilineverf, op basis van koolteer. Daardoor waren de kleuren oorspronkelijk zo helder.’

Ze schoot in de lach. ‘En dat weet u allemaal door er alleen maar naar te kijken?’

Met een glimlach zei ik: ‘Vier jaar textielschool.’

‘Ik wist niet dat daar ook een school voor was. Ach, voor alles zal wel een school zijn.’

Ik legde de stof weer met de goede kant naar boven. ‘Ik denk dat ik wel een kopie kan vinden, of anders iets wat in de buurt komt.’

‘O, maar dat is geweldig. Het hoeft trouwens geen wollen mousseline te zijn. Ik heb begrepen dat dat vrij prijzig is. Kunstzijde is ook prima.’

‘Ik zal mijn best doen. Mag ik deze lap zolang hier houden, of wilt u dat ik er een staaltje afknip?’

‘Hou hem voorlopig maar. Verder zou ik graag een paar meter van die willen hebben.’

Ze schoof twee rollen Bataafse batikstof in herfstkleuren over de tafel.

Ik trok de rollen naar me toe en gaf haar voor de mousseline een formulier om in te vullen. ‘Ik heb uw contactgegevens nodig zodat ik u kan e-mailen zodra ik wat opties voor u heb gevonden. En als u me laat weten hoeveel het ongeveer mag kosten, is dat wel zo prettig.’ Ik gaf haar ook een pen.

De klant pakte het formulier aan. ‘Geweldig.’

Ik rolde als eerste de soepele goudkleurige stof af. ‘Dit is een schitterend patroon. Gloednieuw dit seizoen. Hoeveel meter?’

Maar de vrouw stond aandachtig naar het papier te kijken dat ik haar had gegeven. ‘Achter alles wat mooi is, schuilt een verhaal,’ zei ze, daarmee hardop de slogan van de winkel voorlezend die bovenaan het formulier stond. ‘Erg mooi.’

‘Dat is ons motto hier in de Heirloom Yard,’ zei ik. ‘Een van mijn leraren op de textielschool heeft me dat geleerd.’

Die leraar had eigenlijk gezegd dat elk stofontwerp is gebaseerd op een gekoesterde universele waarheid; ik had die opmerking van vroeger op een dag wat verfraaid.

‘En hoeveel meter zou u willen hebben?’ herhaalde ik mijn vraag.

‘O! Twee. Nee, drie meter, alstublieft. Van allebei graag.’

Ik mat de gevraagde hoeveelheid af en begon te knippen.

‘Het is zo mooi gezegd,’ ging de vrouw door. ‘Vooral als je van quilten houdt. Ik vind de naam van deze stoffenzaak ook zo mooi. Hebt u die zelf bedacht?’

Ik knikte naar mijn werkgeefster en beste vriendin, Celine, van wie het pittige, zilveren kapsel zichtbaar was tussen een caleidoscoop van Jinny Beyer-stoffen in het midden van de winkel, waar ze bezig was met een andere klant. ‘Celine, die vrouw daar, heeft de naam bedacht. Dit is haar winkel. En al die prachtige quilts aan de muur zijn ook van haar.’

Celine keek in onze richting en knipoogde.

Ik schoof de eerste rol opzij en pakte de andere, een chocoladebruine katoen met gouden krullen.

‘Doe daar maar tweeënhalve meter van.’ De vrouw zuchtte zachtjes en nam de tafels en winkelschappen in de Heirloom Yard in zich op. ‘Ik ben toch zo blij dat ik deze winkel heb gevonden. Toen ik eenmaal wist dat we naar Manhattan zouden gaan verhuizen, wist ik gelijk dat ik mijn favoriete stoffenzaak zou moeten missen. Ik had niet gedacht hier een vervanging te vinden. Ik dacht dat Manhattan te stads en te sjiek zou zijn voor quilts.’

Die opmerking werkte op mijn lachspieren. Jaren geleden was ikzelf ook met de nodige misvattingen naar de stad gekomen – pas getrouwd, pas afgestudeerd.

‘Mijn dochter woont in Connecticut. Zij raadde me aan om eens op de Upper West Side te gaan kijken,’ vervolgde de vrouw. ‘Ze had in een van haar tijdschriften gelezen dat jullie gespecialiseerd zijn in het reproduceren van stoffen. Dat was wel een paar jaar geleden, maar ze had alle oude nummers bewaard en zo heb ik u gevonden.’

Dat artikel, inmiddels drie jaar oud, leverde nog steeds nieuwe klanten op.

Ik trok de afgerolde stof recht en begon te knippen. ‘Een match vinden voor een oude stof vind ik het leukste om te doen.’ ‘En dat kan ze ook ontzettend goed,’ zei Celine, die nu dichterbij stond om aan de andere kniptafel een lap stof af te knippen.

‘Dat lijkt me heel erg interessant,’ zei de vrouw. ‘En lukt het ook altijd?’

Heel even bleef mijn schaar in de lucht hangen. ‘Bijna altijd.’

‘Maar soms dus niet?’

Opnieuw zweefde de schaar een fractie van een seconde boven de stof. ‘Hoe ouder de stof, hoe moeilijker het is. Als we niets kunnen vinden, moeten we ons heil soms bij een ontwerper zoeken. Dat kan duur zijn, maar we kunnen een paar goede aanbevelen.’

‘Maar meestal lukt het toch wel om iets te vinden? Ik bedoel, er is geen man overboord als het niet lukt om die mousseline te vinden, maar ik hoop toch echt dat het lukt.’

Mijn schaar knipte door het laatste stukje stof. ‘Ja. Meestal wel.’

‘Weet u,’ vervolgde de vrouw, zich niet bewust van de korte onderbreking, ‘ik zou ook een keer de trouwjurk van mijn grootmoeder moeten meebrengen. Zij was een postorderbruid tijdens de trek naar het Westen...’

Beleefd luisterde ik naar haar verhaal. Eerlijk gezegd was ik blij dat het gesprek me nu niet meer herinnerde aan die ene stof die ik in tien jaar tijd niet had weten te vinden. Ik moet toegeven dat ik geen voorbeeld had, geen foto, alleen maar de herinnering aan die lap en zelfs die was vaag. Ik had hem nog geen dag in mijn bezit gehad. En dat was dan ook nog eens een uitzonderlijke dag geweest, waar Celine me graag aan herinnerde. Ik moest mijn verwachtingen maar eens bijstellen.

Hoeveel antieke stalenboeken had ik niet doorgewerkt, en hoeveel websites en stoffenzaken had ik niet afgezocht naar die ene kopie? De indienne sjaal was in Frankrijk gemaakt naar een Indiaas ontwerp en beslist zo’n honderd jaar oud geweest. Aan de rand was

in zwart de naam Lily geborduurd en het terugkerende patroon bestond uit een overvloed aan goudsbloemen.

In bijna tien jaar had ik nog niets weten te vinden wat ook maar enigszins in de buurt kwam.

Sporadisch waren er momenten geweest waarop een rol stof, een foto of een staaltje in een flits mijn aandacht trok en alles om me heen leek te schreeuwen: 'Dit is het!' Met bonzend hart keek ik dan nog eens goed en was dan bijna opgelucht dat ik me had vergist. Ik wilde het vinden, maar toch ook weer niet.

Achter alles wat mooi is, schuilt een verhaal. Maar niet elk verhaal is mooi.

De vrouw was uitgepraat over haar grootmoeder en ik schudde mijn gedachten van me af. Ik gaf haar het stapeltje opgevouwen stof en pakte het ingevulde formulier van haar aan. 'Bij de kassa voorin zal Leslie alles met u afrekenen. En breng gerust de trouwjurk van uw oma een keer mee.' Ik wierp snel een blik op het formulier om te zien wat haar naam was. 'Bedankt voor uw komst, mevrouw Courtenay. Ik zal contact met u opnemen over de mousseline.'

'O, zeg maar Ruth.'

'En ik heet Taryn.'

Ruth Courtenay liep langs de andere klanten, bijna allemaal vrouwen, naar de kassa. De meesten van hen hadden een boek met quiltpatronen in de hand, opengeslagen bij ezelsoren, of liepen rond met een rol stof alsof het een baby was, op zoek naar de perfecte combinatie, het perfecte contrast of de perfecte complementaire kleur.

En hoewel het druk was in de lange, smalle winkel, was het er net zo stil als in een bibliotheek. Zelfs de achtergrondmuziek van radio Pandora werd gedempt door de vele rollen stof. Zoals die stoffen de stemmen van de klanten absorbeerden, alsof ze iedereen zacht omhelsden, daar genoot ik van. De schelle geluiden van het verkeer, de mensen en de sirenes buiten verdwenen volledig zodra je de Heirloom Yard binnenstapte.

Mijn dochter van negen, Kendal, vond het vaak te stil, alsof ze gevangen zat in een saaie droom van iemand anders. En aangezien

zij en ik in het knusse appartement boven de winkel woonden, was de stilte een altijd aanwezige realiteit en vond ze dat ze daar zo nu en dan over mocht klagen. Gelukkig leek ze het niet erg te vinden dat mijn werk en ons privéleven zo nauw met elkaar verweven waren.

Ik hield van ons onderkomen, maar niet zoals ik hield van mijn dochter of van stoffen en kleuren. Ik hield van het gevoel dat het appartement me gaf als ik me daar aan het einde van de dag kon terugtrekken.

De ruimte boven de Yard was het antwoord geweest op een onuitgesproken gebed. Celine had me de woning aangeboden voordat ik ook maar iemand had verteld dat ik zwanger was, zelfs nog voordat ik besepte dat ik het appartement in Brooklyn niet meer kon betalen van één inkomen.

Ze had veel meer huur kunnen vragen als ze het aan iemand anders had verhuurd, maar Celine hield vol dat het een win-win-situatie was. Kendal en ik hadden een klein maar comfortabel dak boven ons hoofd en zij had een vertrouwd iemand boven de winkel wonen.

Ik legde de stof van Ruth Courtenay op mijn werktafel in de achterkamer, waar ook mijn laptop stond en de oude stalenboeken op de plank lagen. Opeens realiseerde ik me dat de middag al bijna om was. Kendal zou over nog geen twintig minuten uit school komen. Het was de eerste dag na de lange zomervakantie. Ik trok mijn schort over mijn hoofd, hing het over mijn stoel en liep terug naar de winkel.

Kendal uit school halen, zei ik zonder geluid tegen Celine en ze knikte.

Vervolgens stapte ik de septembermiddag in. Achter me strekte Eighty-ninth Street zich uit tot aan Riverside Park, een van de lievelingsplekjes van Kendal en mij. Even vóór mij op de kruising met Broadway zag ik de schittering van een aanhoudende stroom auto's en de etalages van naburige winkels. Een man die zijn hond uitliet, knikte me gedag en een moeder met een baby in een wandelwagen boog zich voorover om een speen terug te stoppen in de mond van

haar huilende kind. Een bestelbusje stond dubbel geparkeerd en een auto daarachter uitte met de claxon zijn ongenoegen. In de lucht was amper voelbaar dat de zomer op zijn retour was.

Vroeger was september altijd mijn lievelingsmaand. Ik genoot ervan om te zien hoe de herfst langzaam de zomerse pasteltinten verjoeg, waarna de schappen van de Yard baadden in kastanjebruine, mokka-achtige en allerlei rode tinten. In september kwamen de serieuze quilters naar de winkel, degenen die het heerlijk vonden om de koude avonden door te brengen met het aan elkaar stikken van lapjes en het maken van textiele meesterwerken. Het najaar was dé tijd om daar stevig mee aan de slag te gaan.

Al lopend kon ik de subtiele tekenen van de ophanden zijnde veranderingen voelen. Dat september elk jaar weer terugkeerde, verbaasde me nog steeds, maar nu om heel andere redenen.

Ik passeerde een aantal zijstraten, liep voorbij Amsterdam Avenue en ging sneller lopen toen ik al wat kinderen zag staan voor de school van Kendal, beslist de mooiste openbare school van Manhattan. De hoge ramen als van een kathedraal, de indrukwekkende gebogen trap en de zonnige klaslokalen met hoge plafonds spraken mij, met mijn liefde voor ouderwetse charme, enorm aan. Kendals school was ook een reden waarom ik zo blij was met de plek waar we woonden.

Terwijl ik de kruising overstak, zag ik mijn dochter staan in een groepje met andere meisjes uit groep zes. Ze stonden te kijken naar wat jongens die lachten en elkaar duwden. Haar steile, donkerbruine haar glansde in de late middagzon. Dat had ze van Kent.

Net als het kuiltje in haar linkerwang.

En de ogen die ze tot spleetjes kneep als ze lachte.

Kendal was deze zomer flink gegroeid, meer dan haar vriendinnen. Ze stak een stukje boven de andere meisjes uit.

Mijn dochter zou ook lang worden, net als Kent.

Ik zwaaide voorzichtig en Kendal keek even naar me voordat ze afscheid nam van haar vriendinnen.

‘En, hoe was je eerste dag na de zomervakantie?’ vroeg ik opgewekt.

‘Wel goed. Zeg mam, weet je nog dat ik aan het ontbijt zei dat ik best alleen naar huis kan lopen? Het is helemaal niet ver. Ik ben ten-slotte al bijna tien.’

Samen liepen we langzaam weg van de nanny’s en moeders die hetzelfde ophaalritueel uitvoerden. ‘Dat weet ik nog, ja. En ik weet dat je prima alleen naar huis kunt lopen.’

‘Dus je bent het met me eens?’

Ze begon nu ook al net zo te praten als Kent. Zo praktisch en pragmatisch. ‘Ik zei dat ik erover na zou denken. Trouwens, ik vind het leuk om samen met jou naar huis te lopen.’

‘Ja, maar ik ben al bijna tien.’

‘Dat weet ik.’

Kendal zuchtte. ‘Ik snap niet wat het probleem is. Het is toch klaarlichte dag?’

Klaarlichte dag. Waar had ze dat nu weer vandaan? Werd dat tegenwoordig nog wel zo gezegd? Die twee woorden samen betekenden al geruime tijd niets meer voor mij. ‘Heel veel nare dingen gebeuren op klaarlichte dag, Kendal.’

‘Niet elke dag, mam.’

‘Dat weet ik,’ zei ik na een korte stilte.

Ik wist wel dat er niet elke dag nare dingen gebeurden en ik was ook niet bang dat er een kinderlokker op de loer lag die Kendal zou grijpen zodra ik haar alleen van school naar huis zou laten lopen. Bezorgdheid om wat er zou kúnnen gebeuren was niet de oorzaak van mijn aarzeling. Nee, het ging erom dat ik die beslissing moest nemen.

Inmiddels waren we bij Amsterdam Avenue. Het verkeer zoefde om ons heen en we wachtten op het groene licht. ‘Ik zei dat ik erover na zou denken en dat doe ik heus wel.’

Kendal fronste. ‘Dus eigenlijk zeg je nee.’

Het licht sprong op groen en we staken over. ‘Over iets nadenken is iets anders dan daar een beslissing over nemen,’ zei ik. ‘Ik beloof je dat ik niet zomaar nee zal zeggen. Vertel nu eerst maar eens wat je vandaag allemaal hebt gedaan.’

Kendal beschreef de hoogtepunten van haar eerste dag na de zomervakantie en terwijl we de Heirloom Yard binnenliepen, vertelde ze me over het Australische accent van de nieuwe tekenleraar. We waren nog maar net binnen toen ik zag dat Celine, Leslie en de eigenares van het café naast ons, bij de kniptafel in het midden van de winkel aandachtig naar iets stonden te kijken.

Zodra de drie mijn stem hoorden, keken ze op en draaiden hun hoofd tegelijkertijd in mijn richting. Bezorgdheid en verbazing stonden op hun gezicht te lezen. Het was wel duidelijk dat ze geschrokken waren.

‘Wat is er aan de hand?’ Ik was al bij de tafel voordat een van hen mijn vraag had beantwoord. Celine hield me met haar opgeheven hand voorzichtig tegen, zodat ik nog niet kon zien waar ze naar hadden staan kijken.

‘Molly heeft net de nieuwste editie van *People* gekregen.’ Celine knikte naar de buurvrouw van het café.

‘Ja, en?’ Ik las tegenwoordig geen tijdschriften meer.

‘Een of andere fotografe heeft een geheugenkaart gevonden in een oude cameratas die ze nog in haar opslagruimte had liggen. Ze dacht dat ze die kwijt was en had hem al tien jaar niet gezien.’

Ik begon zenuwachtig te lachen. Celine hield niet van theatraal gedoe, maar ze maakte me toch een beetje bang. ‘En?’

Celine aarzelde en deed toen een stap opzij. Er lag een tijdschrift geopend bij foto’s die twee bladzijden besloegen met daarboven de kop: *Tien jaar na dato, een vooruitblik: recentelijk ontdekte foto’s van 9/11*. Op de grootste foto stonden een man en een vrouw op de stoep met grote ogen te kijken naar iets verschrikkelijks buiten het beeld van de camera. Ik herkende gelijk de sjaal vol goudsbloemen die ik krampachtig vasthield, nog voordat ik mijn eigen gezicht zag.

Plotseling leek de tijd stil te staan.

Ik greep naar de rand van de tafel zodat ik iets stevigs beet had toen de volledige herinnering aan het moment op de foto om mij heen wervelde.

‘Dat ben jij,’ hoorde ik Kendal zeggen en ik deed mijn ogen dicht